

“D. Makfilamija intuitīvais ievads “Budisms būtībā” ir lieliska ceļakarte, lai sāktu ceļojumu budismā. Tiem, kuri budismā jau paguvuši apmaldīties, tā ir iespēja atgriezties pie vienkāršas sapratnes turpmākam ceļam. Bet neatkarīgi no katra attieksmes pret budismu šī grāmata cilvēkam dod jaunas atklāsmes pašam par sevi.”

Ilmārs Latkovskis, kontemplācijas skolotājs

“Šī grāmata parāda to, ka patiesību un glābiņu cilvēks rod visneiespējamākajā vietā – sevī – laika, telpas un esības mainīgajā plūsmā. Tā aicina pārkāpt esības robežas un kļūt par daļu no šīs plūsmas. Grāmata apstiprina manu pārliecību par to, ka Dievs neskatās uz mums no augšas. Šis Spēks skatās uz mums no iekšpuses.”

Juris Blūzma, ekonomists, uzņēmējs

“Brīnišķīga grāmata. Tiešām vērtīga jebkuram meklētājam. Zināmā mērā to var lietot arī kā ikdienas rokasgrāmatu lielākai apzinātībai. Autors rakstījis nevis kādu abstraktu teoriju, bet gan no savas dzīvās pieredzes, tāpēc lasītājam rodas iespēja iedziļināties, līdzizjust un salīdzināt ar savu pieredzi.”

Dzintars Vilnis Korns, meditējošs fiziķis – projektu vadītājs

“Izdzirdēt Budas Šakjamuni vārdu ir grūti, gūt iespēju saskarties ar viņa Mācību – vēl grūtāk, pieņemt to ir pavisam grūti. Toreiz, kad man bija piecpadsmit gadi un es sāku meklēt Patiesību, nekas nebija skaidrs, jo pietrūka tieši šāda vienkārša, ar dzīviem piemēriem pilna skaidrojuma. Šī grāmata ir Budas Mācība, tā ir līdzcietība, kas dod papildu iespēju dzīvajām būtnēm iesēt Apskaidrības sēklu.”

Sk. JiFo, Čaņ meditāciju grupas vadītāja,
Ķīnas budisms Latvijā

“Šī grāmata dod ieskatu budisma pamatos un izskaidro budistu skatījumu uz neapmierinātības būtību, ko piedzīvo vairākums cilvēku. Tā būs noderīga gan tiem, kas neko nezina par budismu, gan tiem, kas iet šo ceļu.”

Koetsu-Žanna Jeļišejeva,
One Drop Dzen meditācijas un jogas centrs

“Mierīgas vakara sarunas ritmā tiek parādīts, kā ieradumi pārvēršas par atkarībām. Un vienkāršos vārdos tiekam iepazīstināti ar budisma jēgpilnās dzīves pamatiem.”

Vadims Lazars, Latvijas budistu asociācijas priekšsēdētājs, budisma kultūras centra *Rīga Drikung* vadītājs

“Šī grāmata būs vērtīgs draugs vispirms pārdomās par to, kādu dzīvi vēlamies dzīvot, un tad – arī centienos to tiešām dzīvot. Gluži kā tā aicina, “mēģināt un kļūdīties” un atkal mēģināt, tā arī piedāvā saprotamus skaidrojumus, kā iet dzīves ceļu vērīgi un neatlaidīgi, vienalga, vai dēvējat sevi par budistu vai vēlaties tapt “par vienkārši labākiem ļaudīm.”

Krista Vāvere

“Šajā grāmatā ir atklāta budisma mācība brīnišķīgā, mūsdienu lasītājam atpazīstamu tēlu un izjūtu valodā. Skaistā, tēlainā interpretācijā varam pieskarties eksistences pamata vērtībām. Man personīgi kopainā tas viss ļoti sasauca ar mūsu dainās izteikto eksistenciālo apzinātības ceļu, kā pastāvīgi vizuļojošo Sidraba Lietutiņu vai Sidraba Birzi, caur kuru ejot nav pieķeršanās nekam mainīgajā *laikā-telpā-patībā*.”

Māra Bodniece

““Budisms būtībā” iepazīstina lasītāju ar Četrām cēlajām patiesībām, Astonņposmu ceļu un rosina domāt, vai budisms ir reliģija vai filozofija. Grāmata atklāj, kā budismu izprot Rietumu cilvēks un kā Austrumu garīgā kultūra tiek praktizēta Rietumos. Tās autors ir budistu mūks Daīdzujš (1945–2003), amerikānis, kurš budismu iepazīna un pieņēma tālu no Budas dzimtenes – Kalifornijas kalnos Šasta klosterī. Reliģiju vidū budisms ir unikāls ar to, ka sieviešu sacerētie teksti – mūķeņu dziesmas “Therīgāthā” – ir atzīti par sakrāliem tekstiem. Arī šīs grāmatas tapšanā sava loma ir bijusi sievietei, jo Daidzujū budismā ievadīja skolotāja Džijū Keneta (1924–1996), kas bija apguvusi budismu Japānas (1962–1969) dzenbudisma klosterī mūka *Keidō Čisan Kohō Dzendži* (1879–1967) vadībā. Pēc atgriešanās ASV (1969) Keneta izveidoja Soto dzen tradīcijas kopienu, kas kopš 1978. gada ir pazīstama kā Kontemplatīvo budistu ordenis. Grāmata iepazīstina ar Soto dzenbudisma tradīciju, kas no ASV ir ienākusi arī Latvijā. Tajā kopš 2014. gada darbojas skolotāja Elga Rūsiņa (dz. 1944), dzimtenē atgriezies kļaidā tautiete, kurai dots garīgais vārds Bridžina – “svētā uguns””.

Anita Stašulāne, Dr. theol.

Daugavpils Universitātes reliģiju vēstures profesore

DAIDZUJS MAKFILAMIJS

BUDISMS BŪTĪBĀ

INTUITĪVS IEVADS

294(036)
Ma 310

Rev. Daizui MacPhillamy

BUDDHISM FROM WITHIN. An Intuitive Introduction to Buddhism

© 2003 Order of Buddhism Contemplatives
All rights reserved.

Ilzes Isakas vāka dizains

Konsultante budisma jautājumos *Elga Bridžīna Rūsiņa*

Daidzujs Makfilamijs

BUDISMS BŪTĪBĀ. Intuitīvs ievads

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projekta vadītāja *Meldra Āboliņa*
Mākslinieciskais redaktors *Aigars Truhins*
Redaktores *Marta Ābele, Gunta Šustere*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA,
K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010, Red. nr. R-329.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Tulkojums latviešu valodā, Madara Heidemane, 2018

© Literārā apdare, izdevums latviešu valodā, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2018

ISBN 978-9934-0-7447-9

Ceļavārdi

Jau vairāk nekā 2500 gadus pasaulē pazīst budisma mācību, kas izceļas ar savu filozofisko domu, dziļo psiholoģisko pieeju cilvēka būtībai, kā arī ar daudzveidīgām reliģiskās prakses metodēm. Budisma rašanās laikā Indijas sabiedriskā doma un ierāžas strauji mainījās, tika meklēti dažādi ceļi uz patiesības atklāsmi. Sidhārtha Gautama (vēsturiskais Buda) piedāvāja Četras Cēlās patiesības un Astoņposmu ceļu, ko īstenojot viņš pats bija sasniedzis pilnīgu apskaidrību. Viņa idejas un metodes izrādījās universālas, tādēļ laika gaitā cilvēki daudzās valstīs pievērsās tieši šai ticībai. Budisms izplatījās vairākās Dienvidāzijas, Centrālāzijas un Austrumāzijas zemēs (Ceilonā (mūsdienu Šrilanka), Taizemē, Tibetā, Ķīnā, Korejā, Japānā un citur), sasniedzot arī Krieviju, Eiropu, ASV un 20. gadsimtā Latviju.

Latvijā vislabāk pazīstams tibetiešu budisms, kam raksturīga ļoti krāsaina un daudzveidīga reliģiskā atribūtika un *vadžrajānas* (tantriskā budisma) prakses. Ir atvērti Gelug, Dzigunkagju, Karmakagju, Ņinma un Dzogčēn centri, ļoti bieži Rīgā ar mācībām viesojas Viņa Svētība XIV Dalailama Tendzins Gjaco. Taču nesen Rīgā tika atklāts arī pirmais japāņu Soto dzenbudisma centrs, ko iedibināja budisma mūķene un skolotāja, Amerikas latviete – Elga Bridžina Rūsiņa. Dzenbudisms izceļas ar tiešumu, skaidrību un vienkāršību, izvairoties no liekas krāsainības un atribūtikas. Tādējādi šajā centrā ļoti autentiskā un vienlaikus visiem pieejamā veidā iespējams iepazīt japāņu budisma tradicionālās prakses metodes, kuras var praktizēt jebkurā dzīves situācijā, bez īpašiem fiziskiem vai materiāliem priekšnosacījumiem.

Mūsdienās Rietumu valstīs budisms piesaista ļoti plašu cilvēku loku tieši ar universālo pielietojumu un interdisciplināro būtību. Bieži vien tiek uzdots jautājums: vai budisms ir reliģija vai filozofija? Nav iespējams sniegt konkrētu vārdisku definīciju, pieskaitot šo mācību tikai vienai nozarei, jo tā ietver sevī ļoti daudzšķautņainus aspektus – filozofiju, reliģiju, morāli, ētiku, astroloģiju, kosmoloģiju, psiholoģiju. Budisma zemēs tas ir saistīts arī ar medicīnu, mākslu, fizisko kultūru, vēsturi, literatūru vai pat ar valsts administrāciju un politiku. Budisms ir īpašs un vērtīgs tieši praktiskās pieejas dēļ – tas bija un joprojām ir dzīva mācība, kas parāda, ka patiesība nav ietverama vārdos un formās un to nevar izprast, tikai lasot tekstus vai skatoties citu piemērus. Īsto dzīves jēgu un esmes būtību iespējams izzināt, vienīgi pašam personīgi to izpētot savā prātā, dzīvojot un apjaušot savā garā un darbībā.

Buda piedāvāja 84 000 dažādas prakses metodes, kas ir ne tikai piemērotas mūķiem un pārliecinātiem ticīgajiem, bet spēj sniegt atklāsmi jebkurai domājošai būtnei. Atšķirībā no senākiem laikiem mūsdienu sabiedrībā, it īpaši Latvijā, daudzi cilvēki neseko vienai konkrētai ticībai, un šādos apstākļos tieši budisma mācība ir atklāta un pieejama. Tā balstās uz reālās situācijas novērošanu, pārdomāšanu un sevis izzināšanu daudz vairāk nekā uz pilnīgu ticību kādai dievībai, budām vai bodhisatvām. Tāpēc katram ir iespējams atrast vai izveidot savu metodi ceļā uz atmodu un apskaidrību.

Laika gaitā budismā izveidojušās trīs lielas tradīcijas – *theravāda* (jeb *hīnājāna*), *mahājāna* un *vačžrajāna*, kuras gan idejiski, gan hronoloģiski radās cita no citas. *Theravāda* tulkojumā no sanskrita nozīmē “vecājo mācība” un ir saistīta ar vissenākajām budisma praksēm, kurās īpaša vērība veltīta atturīgam, askētiskam dzīvesveidam. Šo tradīciju praktizē galvenokārt mūki Dienvidāzijas valstīs, kas robežojas ar Indiju. Savukārt Ķīnā, Tibetā, Japānā un Korejā izplatīta *mahājānas* (lielā ceļa) tradīcija, kuras sekotāji vairāk paļaujas uz ticību transcendentāliem budām un bodhisatvām (apskaidrības būtņēm), tādējādi paverot plašākas iespējas parastiem ļaudīm – laju budistiem, kuri nav mūki un nevar ievērot simtiem morāles kodeksa likumu. Pie *mahājānas* tradīcijas pieder arī ķīniešu čaņbudisms un japāņu dzenbudisms. Senās skolas (t. i., *theravādu* un citas), kuras ievēroja stingru klostera disciplīnu, mahājānisti nicinoši nodēvēja par *hīnajānu* (šauro ceļu), jo pa to varēja iet tikai neliels skaits pārliecināto askētu, sasniedzot individuālu atbrīvošanos. Vēlāk no *mahājānas* attīstījās *vačžrajāna* (dimanta sceptra ceļš), kas vairāk balstās uz tantriskajām praksēm ar daudzveidīgām reliģiskām ceremonijām (mantru skaitīšana, mudru kustības u. c.), dievību vizualizācijām un rituālajiem rīkiem (zvaniņš, scepiteris jeb vadžra u. c.).

Tā kā budisms ir plaši izplatīts daudzās valstīs un kultūrās, dažādās skolās atkarībā no vietējiem apstākļiem, no katra cilvēka personīgās pieredzes un iespējām tiek izmantotas atšķirīgas pieejas. “Lotosa sūtra” stāsta par divām nirvānām – pagaidu un absolūto, no kurām pirmo Buda pasludināja, cilvēkiem vēl esot tikai ceļā, lai viņi nenogurtu un neiesliktu bezcerībā. “Lotosa sūtrā” tiek stāstīts arī par degošo namu, kurā spēlējas bērni, taču tēvs viņus nekādi nevar pārliecināt doties ārā no briesmām. Beidzot viņam izdodas bērņus izvilināt ar skaistu un interesantu rotaļlietu palīdzību, bet mērķis ir sasniegts – bērni paglābti no uguns. Šajā līdzībā saskatāma Budas rīcība, kurš ar visiem iespējamajiem līdzekļiem glābj cilvēkus no pasaulīgo kaislību ugunīm, izvedot viņus pirmatnējā brīvībā.

Čaņbudisma (jeb dzenbudisma) dibinātājs un pirmais patriarhs – Bodhidharma – 6. gadsimtā no Indijas ieradās Ķīnā un apmetās Sunšaņa kalnā pie Šaoliņa klostera. Nostāsti vēsta, ka viņš deviņus gadus meditējis ar seju pret klinšu sienu. Šī iemesla dēļ par čaņbudisma galveno praksi kļuva “meditācija” (sansk. *dhjāna*, ķīn. čaņ, jap. *dzen*), no kā arī skola aizguva savu nosaukumu. Šajā laikā Ķīnā valdīja Lian dinastijas imperators Vu, kurš lielā mērā veicināja budisma izplatību. Viņš ziedoja ļoti daudz līdzekļus mūku kopienai, klosteru celtniecībai, budu tēlu veidošanai, kā arī pats vairākas reizes ilgāku laiku uzturējās klosterī, studējot Svētos Rakstus un skaitot lūgšanas. Galma ministriem pat nācās viņu “izpirkt” no klostera, ziedojot vēl vairāk naudas, lai imperators atkal atgrieztos pie valsts pārvaldes.

Ķīnā, Japānā un nu jau arī Rietumos ir labi pazīstami čaņbudisma īsie stāstiņi (ķīn. *gunaņ*, jap. *koān*), kuros attēloti īsi sižeti vai dialogi no mūku, budistu un ticīgo dzīves. Tie mērķēti tieši uz cilvēka apziņu un spēj momentā izmainīt psiholoģiski emocionālo stāvokli, atklājot dziļāku ieskatu istajā realitātē. Kādā no šiem stāstiem attēlota imperatora Vu un meistara Bodhidharmas saruna. Imperators

jautājies, kādus nopelnus viņš iemantojis ar savu aktīvo atbalstu budismam. Bet Bodhidharma atbildējis: “Nekādus... Tempļi, pagodas un budu tēli ir laicīgas lietas, bet īstos nopelnus iespējams gūt tikai ar kvēlu ticību, mīlestību un līdzjūtību, kas atklāj visos un ikvienā mītošo budas sirdi.”

Budisma pamatatziņas ir fiksētas ļoti apjomīgos Svētajos Rakstos. Budas Šakjamuni laikā un vēl vairākus simtus gadu pēc viņa aiziešanas mācība tika nodota tālāk tikai mutvārdu veidā. To sāka pierakstīt tikai ap 3. gs. p. m. ē. Maurju dinastijas valdnieka Ašoka laikā. Kā pirmais tapa morāles kodekss, kurš tika uzrakstīts uz palmu lapām pāli valodā un salikts trīs grozos, tāpēc šie un vēlākie budisma kanoniskie raksti ieguva nosaukumu *Tripitaka* (Trīs grozi). Tikai ap mūsu ēras sākumu parādījās sanskritā rakstītās sūtras, kuras Indijā netika apkopotas. Tādējādi mūsdienās pieejamiem sanskrita tekstiem ir ļoti grūti noteikt izcelsmes laiku un vietu.

Fundamentāli budisma kanoni no pāli un sanskrita tekstu tulkojumiem tika izveidoti Tibetā un Ķīnā. Šo kanonu pamatā ir *sūtras* (Budas vārdi), *vinaja* (morāles kodekss) un *abhidharma* (mācības skaidrojumi). Tibetiešu kanona nozīmīga daļa ir arī *vadžrajānas* specifiskie prakses teksti jeb *tantras*, bet ķīniešu kanonā iekļauti arī vietējo budisma meistarū sacerējumi. Budisma kanoni sastāv no vairākiem desmitiem vai pat simtiem sējumu, kuri nav pilnībā pārtulkoti nevienā no Rietumu valodām. Mūsu valstī parasti vairāk pazīstamas atsevišķu budisma skolotāju monogrāfijas, kas veltītas mācības pamatideju skaidrojumiem (kā, piemēram, šī grāmata) vai arī konkrētās skolas doktrīnām un praksēm. Bieži tiek citēti arī fragmenti no sūtrām, kas ir ļoti apjomīgi teksti un tādēļ drīzāk uzskatāmas par veselu reliģiskās literatūras žanru.

Rietumos pazīstami arī atsevišķi budisma filozofi un viņu darbi. Piemēram, angļu un vairākās citās valodās ir pārtulkots 2. gadsimta indiešu domātāja un budisma lielmeistara Nāgārdžunas traktāts “Vidusceļa pamati”, kurā viņš argumentēti pierāda savu četrkārtīgā nolieguma tēzi. Viņš atsauca uz Budu Šakjamuni, kurš neesot izmantojis teicienus “tas ir” vai “tas nav”, tādējādi neviens no sekojošajiem apgalvojumiem nav pareizs:

1. Pasaule ir īsta.
2. Pasaule nav īsta.
3. Pasaule ir gan īsta, gan neīsta.
4. Pasaule nav nedz īsta, nedz neīsta.

Parādību iluzorās dabas un tukšuma ideja ir centrālais jautājums gandrīz visos budisma virzienos. Viens no izcilākajiem ķīniešu čaņbudisma meistariem 6. patriarhs Huinens uzsāka savas mācības izplatīšanu ar dzejoli par budisma būtību. Viņa sāncensis Šeņsjiu, kurš aizstāvēja pakāpeniskās apskaidrības ideju, rakstīja:

“Ķermenis ir kā apskaidrības koks,
 Apziņa ir kā skaidrs spogulis.
 Mums vienmēr rūpīgi jātīra šis spogulis,
 Lai tas neapputētu.”

Savukārt Huinens aizstāvēja pēkšņās apskaidrības ideju, uzskatot, ka jebkurā cilvēkā jau sākotnēji mit Budas sirds un to iespējams atklāt jebkurā brīdī un jebkurā vietā. Tādēļ viņš rakstīja:

“Ķermenis nav apskaidrības koks,
Apziņa nav spogulis.
Budās daba vienmēr ir tīra un skaidra.
Kur gan lai rodas putekļi?”

Ķīniešu čaņbudisma idejas sasniedza arī Japānu, iegūstot tur plašāku izplatību 12.–13. gadsimtā. Līdzās citiem izveidojās arī Soto dzenbudisma virziens, kuru pārstāv šīs grāmatas autors – skolotājs Daidzujs. Soto tradīciju aizsāka meistars Dogens. Viņš ilgu laiku pavadīja Ķīnā, pārnesot čaņbudisma idejas uz Japānu un pielāgojot tās vietējai videi un mentalitātei. Īpašu nozīmi ieguva *dzadzen* (sēdošās meditācijas) prakse, kas nebūt nenozīmē meditēšanu tikai un vienīgi sēdot, bet gan māca koncentrēties uz veicamo pamatdarbību jebkurā diennakts laikā. Praktizējot *dzadzen*, cilvēks izveido tiešu, nepastarpinātu apkārtnes uztveri, kā arī iegūst skaidru un mierīgu prātu, ko cenšas uzturēt visu laiku. Tādējādi (bez subjektīvām domām, bez vērtējumiem, bez jūtu viļņojumiem) tiek veidota tieša un nesaraujama subjektīvās būtības saikne ar apkārtni un objektiem. Tādā veidā cilvēka dzīves kvalitāte kļūst daudz dziļāka, mainās viņa skatījums uz pasaulīgām parādībām, tas vairs nebalstās uz pretstatīšanu un dualismu, bet gan uz visa vienotību.

Soto dzenbudisms jau sākotnēji pievērsās plašām tautas masām, piedāvājot iespēju praktizēt ikvienam cilvēkam viņam ērtā vietā, laikā un veidā. Līdzīga pieeja raksturīga arī šīs grāmatas autoram, skolotājam Daidzujam. Viņš ilgus gadus ir praktizējis budismu un, pamatojoties uz savu bagātīgo pieredzi, spēj raksturot un izskaidrot mācības pamatvērtības un galvenos jēdzienus vienkāršā un labi uztveramā valodā. Īpaši interesanta grāmata šķitīs tiem, kuri vēl nav iepazīlušies ar budisma idejām, jo tajā ir vilktas paralēles ar visiem labi zināmām ikdienas dzīves situācijām un izjūtām. Taču tajā ir dziļāks skatījums, tiek sniegta specifiska informācija, kas būs noderīga gan iesācējiem, gan vairāk pieredzējušiem praktizētājiem. Grāmatā sīki skaidrotas budisma pamatidejas – ciešanas, pieķeršanās, “es” ilūzija, cēloņu un sekū likumsakarības, Astoņposmu ceļš un Četras Cēlās patiesības. Tajā analizēti arī ticības un pielūgsmes aspekti, spriests par to, vai un kā budismam piemērojami tādi Rietumu garīgajā pasaulē labi pazīstami jēdzieni kā “dvēsele” un “reliģija”. Noslēgumā sniegts pārskats par vēsturiskā Budas Šakjamuni dzīvi un devumu, kā arī īsi raksturoti svarīgākie budas un bodhisatvas.

Ko darīt tālāk, kad šī grāmata būs izlasīta? Pirms aiziešanas nirvānā Buda Šakjamuni teica saviem mācekļiem: “Sekojiet manai mācībai un esiet kā gaismekļi paši sev!” Budas skaidrā pirmapziņa un šķīstā sirds mājō katrā no mums, tikai nepieciešams pašiem to meklēt, atklāt un uzturēt. Ceru, ka šī grāmata vismaz lielāko daļu lasītāju reāli pamudinās sākt dziļāk pētīt sevi un mainīt attieksmi pret dzīvi, apjaušot savu tiešo saikni un vienotību ar visām dzīvajām un nedzīvajām būtnēm un arvien biežāk piedzīvojot atklāsmes un laimes brīžus.

Agita Baltgalve, LU asoc. prof., Āzijas studiju nodaļas
Sinoloģijas apakšprogrammas vadītāja

Saturs

Ievads	10
Straujāki zirgi	14
Vecāks viskijs	24
Pilnīga skaidrība	39
Nekas nav tā, kā izskatās	76
Visuma likumi	89
Vai budisms ir reliģija?	104
Par autoru	126

Veltīts visiem, kas meklē patiesību

Ievads

Kāpēc es sarakstīju šo grāmatu

Kā tas ir – skatīties uz pasauli ar budista acīm? Kā budisti redz sevi un Visumu? Ko viņi domā par dzīvi un nāvi, labo un ļauno, par cilvēka “stāvokli”? Kādēļ budisti redz pasauli tieši šādi? Kāda ir budistu dzīves jēga? Citiem vārdiem sakot, kas ir budisma būtība?

Šajā grāmatā es intuitīvi vienkāršiem vārdiem stāstu par budisma pamatprincipiem, sniedzot atbildes uz iepriekš minētajiem jautājumiem. Tā ir kā logs, kas pavērts uz personisku izpratni par šo reliģiju. Tā nav akadēmiska grāmata par budisma doktrīnu vai budistu domas vēsturi, bet gan viegli saprotams ievads budistu domāšanā, rīcībā, izjūtās un pasaules skatījumā, kā arī budisma skaidrojumā.

Grāmata ir domāta četriem lasītāju tipiem:

- cilvēkiem, kuri apsver iespēju pievērsties budismam;